

دانش آموزان اتباع غیرایرانی همچنان در پیچ و خم ثبت نام مدرسه

محمدرضا زهراپی

پژوهشگر مسائل اجتماعی

حق تحصیل یکی از حقوق اساسی هر کودکی است، بعضاً آنچه در مصاحبه برخی مسئولان دیده می شود این است که تحصیل کودکان را به عنوان یک خدمت درک کرده اند نه یک حق. در اولین قدم باید با صدای بلند و رسا به وسیله رسانه های مستقل حق بودن تحصیل را به عنوان حق کودک تثبیت کرد. باوجود گذشت یک ماه از آغاز سال تحصیلی همچنان بخش زیادی از دانش آموزان اتباع غیرایرانی حتی دارای مدارک قانونی همچنان از حق تحصیل محروم مانده اند. علت اصلی این محرومیت از تحصیل دستورالعمل های خلاف قانون مرکز امور اتباع و مهاجرین وزارت کشور است که بخشی از کودکان را از تحصیل محروم می کند. دستورالعمل مورخ ۱۴۰۴/۲/۱۷ بخش زیادی را محروم از این حق کرده است و دستورالعمل مورخ ۱۴۰۴/۶/۲۵ بار دیگر بخشی از دارندگان مدارک قانونی را نیز از این حق محروم می کند. محروم کردن دانش آموزان خانواده های دارای دفترچه اقامت صادر شده از پلیس گذرنامه و مهاجرت بدعتی غیر قابل جبران است، زیرا طبق قانون، مرجع قانونی صدور اقامت پلیس در نظر گرفته شده است. در تاریخ ۱۴۰۴/۷/۲۸ معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری از بخشنامه دولت درباره ثبت نام دانش آموزان فاقد مدارک هویتی خبر دادند. با پیگیری های انجام شده از برخی اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، بخشنامه مورد نظر خانم دکتر بهروزآذر مربوط به بحث مطرح شده در جلسه مورخ ۲۲ مهرماه ۱۴۰۴ این شورا است، ولی تا تاریخ ۱۴۰۴، هنوز این بخشنامه با نتیجه جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی با دستور رئیس جمهور به دستگاه های اجرایی ذی ربط، از جمله وزارت آموزش و پرورش، ابلاغ نشده است. همچنین تا تاریخ ۷ آبان ۱۴۰۴ ادارات کل اتباع و مهاجرین خارجی در استان ها دستورالعمل جدیدی مبنی بر ثبت نام دانش آموزان فاقد مدارک هویتی دریافت نکرده اند. انتظار می رود دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی یا دیگر اعضای شورا که دغدغه اجرای قانون و استیفای حقوق کودکان را دارند درباره این مطالبه به حق شفاف سازی کنند.

باین وصف، ریاست مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور در مصاحبه روز شنبه ۱۴۰۴/۸/۳ بار دیگر از عدم ثبت نام بخشی از دانش آموزان اتباع خبر دادند و گفتند دستورالعمل اخیر شامل همه اتباع غیر مجاز نمی شود. این اظهار نظر با مصاحبه خانم دکتر بهروزآذر در تعارض است و بخش دیگری از دانش آموزان اتباع را منع تحصیل می کند. بنابراین لازم است ریاست محترم جمهور و دبیر خانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با انتشار متن مصوبه به ابهامات موجود خاتمه دهند.

باید خاطرنشان کرد که حتی دستورالعمل های گذشته مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور درباره اتباع قانونی هم به علت سوء مدیریت در ارائه معرفی نامه به دانش آموزان با مشکلات زیادی در اجرا روبه رو بوده است و در نهایت بخشی از همان دانش آموزان نیز از تحصیل بازمانده اند. بر اساس بند «ت» ماده ۶ قانون حمایت از حقوق اطفال و نوجوانان مصوب سال ۱۳۹۹، وزارت کشور مکلف است با همکاری سایر دستگاه های مسئول، نسبت به شناسایی اطفال و نوجوانان فاقد اسناد هویتی - اعم از ایرانی و غیرایرانی - اقدام کرده و آنان را حسب مورد به نهادهای حمایتی، آموزشی، درمانی یا قضایی معرفی کند.

در همین راستا، این قانون، وزارت کشور را موظف می داند که از طریق سازمان ثبت احوال کشور و با همکاری سایر نهادها، هر ساله حداقل سه ماه پیش از آغاز سال تحصیلی، اسامی و نشانی اطفال ایرانی و غیرایرانی واجد سن تحصیل را به تفکیک مناطق، به وزارت آموزش و پرورش اعلام نماید تا زمینه ثبت نام و آموزش آنان فراهم شود. این قانون مجازات هایی برای مسئولان دستگاه هایی که از اجرای تکالیف امتناع کنند یا موجب منع تحصیل شوند در نظر گرفته است. طبق گزارش های رسیده مرجع ملی حقوق کودک گزارش های متعددی از بازماندگی و منع تحصیل دریافت کرده است.

ماده ۳۱ این قانون تصریح دارد که تمامی جرائم موضوع این قانون جنبه عمومی داشته و بدون نیاز به شکایت خصوصی قابل تعقیب است؛ بنابراین دادستان محترم کشور تکلیف دارد که در جهت استیفای حقوق عامه مخصوصاً همه کودکان از ابزارهای قانونی برای توقف منع تحصیل کودکان استفاده کند.

ابلاغ سریع این مصوبه و اجرای دقیق مفاد قانون حمایت از حقوق اطفال و نوجوانان در راستای فرمان تاریخی مقام معظم رهبری در دفاع از حق تحصیل کودکان، می تواند گامی مهم در جهت عدالت آموزشی و دفاع از قانونمندی باشد.

زینب موزوقی

خبرنگار گروه جامعه

تقریباً ۴۰ روز از بازگشایی مدارس می گذرد. با توجه به سیاست دولت برای تعیین تکلیف اتباع موجود در کشور، تقریباً می توان گفت که تا شهرپورماه و حتی اوایل مهرماه هم هنوز سیاست کلی دولت، چه آموزش و پرورش و چه وزارت کشور یعنی نهاد متولی حضور اتباع، مشخص نبود. اگرچه در سال های پیش نیز، برای تحصیل اتباع یک سیاست ثابت وجود نداشت و اتباع افغانستانی برای تحصیل فرزندان شان به مشکل برمی خوردند، اما امسال به دلیل تجدید مدارک هویتی اتباع قانونی و دستور ترک ایران برای گروهی دیگر از اتباع، ثبت نام اتباع در مدارس سلیقه ای و تقریباً در برخی شهرها خلاف قوانین ابلاغ شده بود. براساس گزارش قبلی «فرهیختگان» در این باره، مثلاً در مهدی شهر سمنان پرونده دانش آموزان اتباع قانونی تحویل خانواده ها داده شده بود و به آنها گفته شده بود که قرار بر تجمع تمام دانش آموزان اتباع در یک مدرسه است. همچنین به دانش آموزان اتباع متوسطه دوم اجازه داده نشده بود که در رشته های ریاضی و تجربی ثبت نام کنند. آموزش و پرورش ملارد در استان تهران نیز در برخوردی سلیقه ای حتی دانش آموزان اتباعی که مادران ایرانی دارند را نیز تا دو هفته ابتدایی مهر نیز ثبت نام نکرده بود. تعدادی دیگر از خانواده های اتباع قانونی در گفت وگو با «فرهیختگان» گفته بودند که علی رقم دانش مدارک هویتی معتبر، آموزش و پرورش ملارد برای ثبت نام فرزندان شان با آنها همکاری لازم را نداد.

سوم آبان ماه امسال یعنی یک هفته گذشته، نادریا احمدی، رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور به همراه رئیس مرکز امور بین الملل و مدارس خارج از کشور وزارت آموزش و پرورش از مدرسه آموزشی غیردولتی کودکان اتباع آلا احمد، مجتمع آموزشی فرهنگ و مدرسه شهید تیمسار فلاح بازدید کردند. در آن بازدید یاراحمدی گفته بود که ۲۸۰ هزار دانش آموز اتباع غیرمجاز از کشور خارج شده اند و در سال تحصیلی ۱۴۰۴ تاکنون ۳۲۰ هزار نفر از دانش آموزان اتباع در مدارس ثبت نام کرده اند: «تعداد دانش آموزان اتباع افغانستانی ثبت نام شده در سال تحصیلی جدید پس از اجرای طرح بازگشت این اتباع نسبت به سال گذشته که ۷۰۰ هزار نفر بود کمتر شده است و وزارت کشور این وعده را می دهد که از دانش آموزان اتباع حمایت کرده و اجازه نمی دهیم که دانش آموزان اتباع از تحصیل بازمانند. « باهماهنگی وزارت آموزش و پرورش برای دانش آموزان اتباع غیرمجازی که هنوز فرصت خروج از کشور را پیدا نکردند و دارای دانش آموز هستند فراخوان داده شد تا دانش آموز آنها بتوانند از فرصت تحصیل استفاده کنند. یاراحمدی تاکید کرده بود که مجدداً فرصت تحصیل برای تمام دانش آموزان اتباع غیرمجاز به وجود آمده است. وی افزود: «بسیاری از این اتباع نقشی در تصمیم گیری خروج از کشور و با ماندن ندارند، اما فرزندان دانش آموز آنها که حتی امسال کلاس اولی هستند، نباید از تحصیل محروم شوند و این امکان برایشان فراهم شده تا بتوانند در سال تحصیلی جدید از امکان تحصیل استفاده کنند. بنابراین دولت تصمیم گرفت تا فرصت مجددی براسای این دانش آموزان برای ادامه تحصیل ایجاد شود؛ البته در این راستا تلاش می کنیم از هرج و مرج جلوگیری کنیم تا مجدداً این دانش آموزان به صورت غیرقانونی اقدام نکنند.»

دانش آموزان اتباع با دریافت مبالغ ۵ تا ۱۵ میلیون در مدارس دولتی ثبت نام شدند

درحالی که چند روز گذشته اعلام شد دانش آموزان اتباع غیر مجاز نیز می توانند در سال تحصیلی جدید ثبت نام کنند و دولت اجازه تحصیل به این دانش آموزان راده است اما طبق اطلاع خبرنگار «فرهیختگان»، اتباع قانونی همچنان درگیر تصمیمات میلی و سلیقه ای برخی مسئولان شهرستان ها هستند و برخی خانواده های اتباع قانونی هنوز نتوانسته اند دانش آموزانشان را در مدرسه ثبت نام کنند.

۴۰ روز از سال تحصیلی گذشته است و برخی اتباع قانونی هنوز ثبت نام نشده اند

دولت مجوز می دهد، مدیر مدرسه نه!



میلیون تومان بایسد بدهید، ولی مدیر گفت: «من نمی خواهم بحث کنم و برابم دردرس درست شود؛ همان کتب مبلغ یعنی ۵ میلیون تومان می گیرم.» من هم پرداخت کردم و تسویه کردم.»

تاکارت نکشی، ثبت نام نمی کنند

دسته دیگری از اتباع که همچنان از لحاظ قانونی نیز بلا تکلیف هستند، اتباعی هستند که مادرانی ایرانی دارند. مادران ایرانی دانش آموزان اتباع حتی برای تحصیل فرزندان شان نیز هیچ حق ندارند و با آنها نیز مثل اتباع غیرقانونی برخورد می شود. یکی از مادران ایرانی ساکن در ملارد به «فرهیختگان» گفته بود که دو دختر ۱۳ و ۸ ساله دارد. دختر بزرگ ترش دو سالی است که از تحصیل باز مانده و دختر کوچک تر نیز تا به الان، موفق به تحصیل در کلاس اول نشده است: «هر جا می روی، الان ده میلیون تومان پول می خواهند. اول کار، برای بچه ها هولوگرام صادر و مهر کردند، اما وقتی به مدرسه رفتم، گفتند جا نداریم. دیروز دوباره رفتم آموزش و پرورش. یک نامه به من دادند و مدرسه ای را معرفی کردند که حدود ۲۰ تا ۲۲ دقیقه پیاده روی تا خانه مان فاصله دارد. به آنجا هم رفتم، اما گفتند برای ثبت نام هر نفر باید ۱۰ میلیون تومان پرداخت کنم. مدرسه دولتی است، ولی از من ده میلیون تومان پول می خواهند.»

وی ادامه داد: «من در روز تمام دنبال مدرسه بودم. هر مدرسه ای رفتم گفتند: «بخشنامه نیامده، جا نداریم، کلاس هایمان سی و پنج نفره پر است.» بعد از پانزدهم مهر تازه شروع کردند به قبول کردن ثبت نام. آموزش و پرورش تهران گفت مدارس حق ندارند از شما پول بگیرند، اما مدارس می گیرند باید پول بدهید. همین مدرسه ای که من رفتم گفت چون از طریق آموزش معرفی شدی، قسط بندی می کنیم. اما به مادرهای دیگر گفته بودند باید پول را در دو قسط بدهند؛ یعنی تا آخر همین ماه باید ده میلیون تومان پرداخت کنند. به من گفتند قسطی بده، ولی با هم تقری ده میلیون تومان باید پرداخت کنیم. تازه این مبلغ فقط برای ثبت نام است؛ نه فرم مدرسه شاملش می شود، نه کتاب. هیچ بیمه ای هم در آن نیست. همه این ها جداگانه حساب می شوند.» به بچه های این مادر ایرانی هنوز ثبت نام نشده اند. دختر بزرگش سیزده ساله است و کوچک تر هشت ساله. دختر هشت ساله اش پارسل به مدرسه رفته است. «ما هنوز ثبت نام نکرده ایم، اما بعضی مادرها تا پانزده میلیون تومان هم داده اند. مادرهای ایرانی هم درگیر همین موضوع هستند. یک ماه از شروع مدارس گذشته و هنوز خیلی ها نتوانسته اند در فرزندشان را ثبت نام کنند. چند بار به آموزش و پرورش مراجعه کردم، اما فایده ای نداشت. تازه این بار فقط یک نامه دادند تا با آن بچه ها را در مدرسه ثبت نام کنیم. مدرسه گفته: «اول کارت را بکش، بعد ثبت نام می کنیم.»

این مادر ایرانی در ادامه گفت: «بچه های ما به حساب پدرشان کارت دارند و قانونی هستند، اما این همه هنوز ثبت نام نشده اند. یعنی مدرسه ها تا پول نگیرند، اسم بچه را وارد نمی کنند. از پانزدهم یا شانزدهم مهر که می رفتی، می گفتند کلاس هایمان سی و پنج نفر است و به هیچ عنوان ثبت نام نمی کردند. الان مدرسه ای که معرفی شده حدود بیست تا بیست و پنج دقیقه پیاده فاصله دارد. من مشکلی با رفت و آمد ندارم، اما مشکل اینجاست که از من بیست میلیون تومان می خواهند، بدون هیچ هزینه ای برای کتاب، فرم یا بیمه. خودم حساب کردم، با هزینه کتاب و فرم، برای هر بچه حدود پانزده میلیون تومان درمی آید؛ یعنی برای دو تا بچه، سی میلیون تومان. رفتم آموزش و پرورش شاید بتوانم کاری بکنم، اما یک ماه گذشته و هنوز ثبت نامشان نکرده ام. تا کارت را نکشی، ثبت نام نمی کنند. اول باید مبلغ را پرداخت کنی، بعد مدارک را تحویل بدهی. می گوند: مدارک لازم را برای ثبت نام بیاور، اما اول پول را بده.»

آیین نیز که مادری افغانستانی است و جزو اتباع قانونی ساکن ملارد هستند. ۳ فرزند دارد: یکی کلاس هفتم، دیگری کلاس چهارم و یکی نیز کلاس دوم. برای ثبت نام هر یک از فرزندانش نیز مبلغ ۱۰ میلیون تومان درخواست شده و در نهایت پس از رازینی با مدیر مدرسه مبنی بر اینکه او ۳ دانش آموز دارد، بخشی از پول کمک به مدرسه را پرداخت کرده و بخش دیگر را قرار است در ماه های بعدی به مدرسه بپردازد.

براساس گفت وگوهای صورت گرفته با خانواده دانش آموزان اتباع قانونی ساکن در مهدی شهر، در نهایت این تصمیم توسط مسئولان این شهرستان اتخاذ شد که دانش آموزان اتباع قانونی در دو مقطع ابتدایی و متوسطه اول همگی در یک مدرسه تجمع شوند و همچنان اجازه تحصیل اتباع در مقطع متوسطه نهایی داده شده است. همچنین دانش آموزان اتباع دختر و پسر، در یک مدرسه و به صورت دو شیفت جداگانه تحصیل می کنند.

در ملارد نیز پس از پیگیری خانواده ها از آموزش و پرورش این شهرستان، اعلام شد که اتباع اجازه ثبت نام در مدرسه ای که ظرفیت کلاس هایشان زیر ۳۵ نفر است را دارند. به دلیل گذشت چند هفته از شروع مدارس، تقریباً مدرسه ای در ملارد پیدانی شد که ظرفیت ثبت نام جدید داشته باشد. از این رو، آموزش و پرورش به خانواده ها گفته بود که فرزندان شان در روستاهای اطراف مانند روستای خوشنام و زرگنه ثبت نام کنند. فاصله این روستاها با محل زندگی خانواده ها نیم ساعت تا ۲ ساعت است. همچنین مدرسه ای که در ملارد ظرفیت ثبت نام دانش آموز جدید داشتند، از خانواده های اتباع مبالغی بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون برای هر دانش آموز دریافت کرده بودند. این مبلغ، بدون در نظر گرفتن هزینه کتاب، روپوش و بیمه است. اغلب این دانش آموزان، پدرانی کارگر دارند. برخی از خانواده ها به دلیل دانشستن و دانش آموز و بالا بودن مبلغ درخواست شده تا به امروز نتوانسته اند فرزندان شان را در مدرسه ثبت نام کنند. برخی مدارس نیز با خانواده ها همکاری کرده بودند و مبلغ را قسط بندی کرده اند. اما تعدادی دیگر حاضر به همکاری با خانواده های اتباع قانونی نشده اند. در قم نیز در گفت وگوهایی که با خانواده های اتباع انجام شده، برخی مدارس همچنان درگیر آوردن و آمدن مدرک هستند و حتی اتباع قانونی را نیز ثبت نام نکرده اند.

دانش آموزان اتباع ملاردی در روستا ثبت نام شدند

نیمیه از اتباع مجازی بود که در گزارش قبلی «فرهیختگان» با عنوان «نه رسم همسایه داری، نه پاینده به قانون» از مشکل ثبت نام نشدن فرزندش گفته بود. نیمیه در گفت وگو ی تازه با «فرهیختگان» عنوان کرد که در نهایت مجبور شده است دخترش را در روستای خوشنام ثبت نام کند: «دو روز تمام دنبال مدرسه گشتم؛ هر مدرسه ای رفتم قبول نمی کردند. بعضی ها گفتند ظرفیت مان تکمیل است. حتی به روستا هم رفتم؛ آنجا هم با سختی گفتند «ظرفیت مان پر است.» مدیر یکی از مدارس که قبلاً دخترم در آنجا دانش آموز خود مدرسه بود، انصاف نداشت که ثبت نامش نکند. به من گفت: «شما سهمیه همان مدرسه بودید و باید دانش آموز خودشان را می گرفتند.» بعد از کلی چانه زنی، مدیر گفت: «باشه، من ثبت نام می کنم» و قبول کردند. چون از راه دور می آمدم و این برابم سخت بود، گفتم اشکال ندارد، خودم فرزندم را به مدرسه می آورم و می برم.» نیمیه تعریف می کند که پس از ثبت نام مشکل کتاب نداشتن دخترش نیز یک مشکل تازه ای بود که باید حلش می کرد. مدرسه قبلی به او گفته بودند که کتاب حواله نشده است و مدرسه جدید هم گفته بود که تهیه کتاب برعهده آنها نیست. چندباری که به مدرسه قبلی مراجعه کرده بود، برخورد نامناسبی دیده بود و می گفت: «از خودم مرش نه شدم.» در آخر هم مجبور می شود کتاب های دخترش را با دو کتاب کمتر به صورت آزاد به مبلغ ۲ میلیون تومان تهیه کند.

فاصله مدرسه با ماشین نیم ساعت است. آن طور که نیمیه عنوان کرد سروسیس هم گران در می آید؛ در نهایت تصمیم بر آن می شود که خودش باید با ماشین فرزندش را به مدرسه ببرد یا از خطوط عبوری استفاده کند. چون برای راننده صرفه ندارد که فقط یک دانش آموز را با قیمت پایین ببرد. به قول خود نیمیه «برایش اقتصادی نیست؛ مثلاً اگر ماهی پنج میلیون بخواهد، برای یک دانش آموز بصره نیست.»

نیمیه در ادامه به «فرهیختگان» گفت: «یک سری از مدرسه ها را هم که خود اداره آموزش و پرورش تعیین کرده بود، خانواده ها بچه ها را فرستاده بودند آنجا. ولی آنجا هم گفته بودند چون دانش آموز از جای دیگر می آید، بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان می گیرند؛ بستگی به سلیقه مدیر داشته است. مثلاً بعضی مدیرها از هر دانش آموز ۱۰ میلیون می گرفتند، بعضی ها ۱۵ میلیون. الان دخترم را در مدرسه روستا ثبت نام کردند. گفتند برای ثبت نام ۵ تا ۱۰

آگهی مزایده عمومی

نخواهد شد. چنانچه برنده مزایده حاضر به انعقاد قرارداد نشود سپرده او به نفع دانشگاه ضبط خواهد گردید.

۶- **محل دریافت اسناد مزایده:** خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، خیابان آذرشهر، پلاک ۲۳، طبقه سوم، دفتر خدمات عمومی می باشد.

۷- **پاکت مهروموم شده حاوی مدارک راپس از تکمیل نمودن به آدرس:** تهران-خیابان کریم خان زند- خیابان ایرانشهر شمالی-نیش خیابان آذرشهر- پلاک ۲۳۳ - طبقه هشتم دبیر خانه محرمانه اداره کل حراست دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب تحویل و رسید دریافت نمایند.

۸- **مبلغ سپرده شرکت در مزایده** ۰۰۰/۰۰۰/۱۰۰ ریال بوده

حاوی قیمت پیشنهادی باشد و در صورت نقص مدارک لازم در پاکت (الف و ب) از بازگشایی پاکت (ج) خودداری خواهد شد.

۳- **مدت زمان دریافت اسناد مزایده،** واریز وجه و تحویل اسناد تکمیل شده و پیشنهاد قیمت در پاکت در بسته و مهر و موم شده از تاریخ چاپ این آگهی به مدت ۱۰ روز می باشد. ضمناً به پیشنهادات مخلوش، مبهم و فاقد سپرده بانکی ترتیب اثر داده نمی شود.

۴- **ساعات بازدید** از مکان فوق از روز شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۹/۰۰ صبح لغایت -/۱۵ می باشد.

۵- **سپرده نقرات دوم** و سوم تا زمان انعقاد قرارداد با نفر اول با رعایت مقررات مربوط به مزایده و مناقصات دانشگاه عودت

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب در نظر دارد شش دانگ یک باب پارکینگ شمالی واقع در قطعه ۵ اراضی سلیمانیه واحد خود را به مساحت ۱۰۰۰۰ متر مربع به آدرس موجود در اسناد از طریق مزایده عمومی واگذار نماید.

شرایط مزایده:

۱- **واریز مبلغ** ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت خرید اسناد مزایده به حساب شماره ۰۱۷۷۰۱۷۷۶۸۶۷۴ بانک تجارت با شناسه واریز ۴۱۹۲۰۱۹۰ به نام دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.

۲- **پیشنهاد واصل شده** لزوماً می بایست در سه پاکت جداگانه که (الف) حاوی مدارک مربوط به صلاحیت پیشنهاد دهنده و

همچنین (ب) مپرده شرکت در مزایده و یا ضمانت نامه، (ج)

فرهنگیستان

صدای نخبگان

نگاه جوانان

WWW.FDN.IR

روزنامه فرهیختگان

farhikhteganonline

FARHIKHTEGAN

@f@f@f